

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

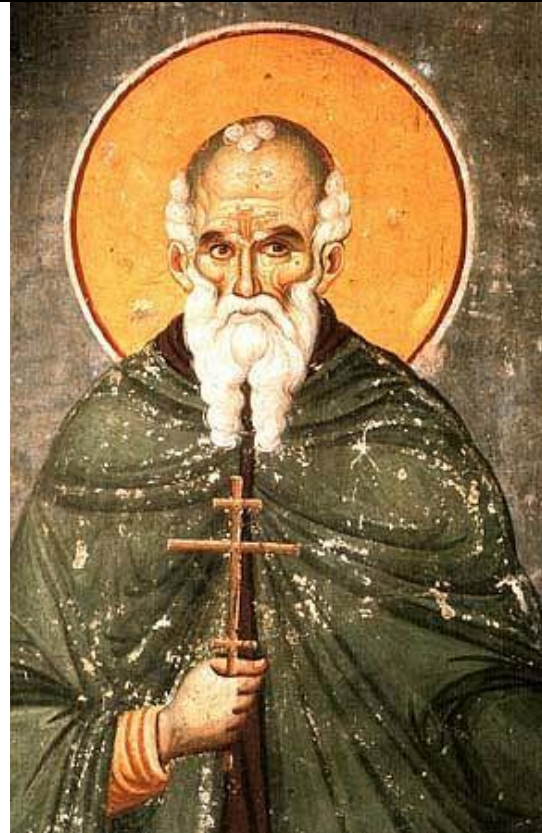
[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Преподобного Афанасія
Афонського**

**The Venerable Athanasius
of Mt. Athos**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org

**«Бо ваші думки не Мої це думки, а
дороги Мої то не ваші дороги,
говорить Господь» Ісаїї 55:8)**

Чому, буває, нещастя трапляються добрим людям? Це питання турбує віруючих людей впродовж тисячоліть. На 18-го липня за григоріанським календарем (це – 5-го липня за юліанським) ми святкуємо пам'ять чоловіка, який зробив величезний вклад у чернечу спадщину Православ'я, та якого прощання з цим світом на початку другого тисячоліття Християнства сильно наставляє призадуматись над тим викликом, якого дає нам повище питання. Це – Преподобний Афафнасій, засновник Великої Лаври на Горі Афон (963 р.), отож і спільноти монашої, яка процвітає

“For My thoughts are not your thoughts, nor are your ways My ways,” says the LORD” Isaiah 55:8)

Why do bad things happen to good people? This is a question that has troubled people of faith for millennia. On July 18 on the Gregorian Calendar (which is July 5 on the Julian) we celebrate the memory of a man who made an outstanding contribution to the monastic heritage in Orthodoxy, and whose departure from the world on this day at the beginning of the second millennium of Christianity highlights the challenge presented by the above question. It is St. Athanasius, the founder of the Great Lavra of Mount Athos (in 963), and thus of the monastic community that has flourished

там до нині.

Афанасій народився у Трапезунті (сьогодні це Трабзан у північно-східній Туреччині) на південному березі Чорного моря, батьківщині народу, якого звуть понтійськими греками, які проживають також у південній Україні до сьогодні. Його охрестили Авраамом, а тому що в дуже ранньому віці він осиротів, його виховала черниця. Він визначався в навчанню та в чеснотах аскетів, у чому наслідував свою прибрану маму. Після її упокоєння молодого Авраама взяли до двору візантійського імператора Романа і записали в студії в визначного риторика Афанасія. Він так засвоїв науку, що й сам став викладачем.

Але монаше покликання перемогло і він покинув Константинополь і переселився в околицю Кимінас у Битінії (у північно західній частині сучасної Туреччини), щоб стати монахом під проводом визначного ченця, Преподобного Михаїла Малейна, дядька майбутнього імператора Никифора Фоки. При постригу дали йому ім'я Афанасій. Та як іноді буває в аскетів, о. Афанасій відчув поклик до подвигу на самоті. У 958 р. з благословенням Св. Ігумена він перенісся в околицю Меланос на саме нижній частині півострова з назвою Афон, на якому знаходиться Св. Гора, як популярно називають Гору Афон.

Там уже жили на самоті пустельники і не багато пройшло часу доки Афанасію прийшлося обороняти їх перед наїздами сарацинів, та й організувати монаші спільноти. Пустельники не завжди приємно сприймали його труди, та він утішався опікою двора візантійського імператора. Крім цього дядько його бувшого Ігумена, Никифор, став його близьким приятелем і патроном – а також імператором. Він фінансував будову Монастиря, якого потім назвали Великою Лаврою, який розпочався з

there to this day.

Athanasius was born in Trebizond (today Trabzan in north-eastern Turkey) on the southern shores of the Black Sea, home territory of the people known as Pontic Greeks who have also lived in southern Ukraine to this day. He was baptized Abraham and, upon being orphaned at a very early age, was raised by a nun. He excelled in studies as well as in ascetic virtues in which he imitated his adoptive mother. After she died young Abraham was taken to the court of the Byzantine Emperor, Romanus, and enrolled to study under a renowned rhetorician named Athanasius. He did so well that he became a teacher as well.

The monastic vocation prevailed, however, and he left Constantinople for Kyminas in Bithynia (in the northwest of what is today Turkey) to become a monk under the direction of the renowned monastic, St. Michael Maleinos, uncle of future emperor Nicephoros Phocas. He was given the name Athanasius at his tonsure. As is sometimes the case with ascetics, Fr. Athanasius found himself called to solitary endeavours. In 958, with the blessing of the Holy Abbot, he moved to Melanos on the lowermost part of the peninsula called Athos on which is the Holy Mountain, as Mt. Athos is popularly called.

There were hermits already living there and Athanasius soon found himself helping defend them from attacks by Saracens as well as organizing monastic communities. His work was not always well received by the hermits, but he enjoyed the protection of the Byzantine imperial court. Besides, his former Abbot's uncle, Nicephoros, had become a close friend and supporter – and the Emperor. He financed the building of the Monastery which came to be called the Great Lavra, which began with a large Church dedicated to St. John the Baptist

великого Храму на честь Св. Івана Хрестителя а потім другого на честь Богородиці.

Монаша громада сильно розвинулася. Сьогодні Велика Лавра – одна з 20-ох Монастирів і 12-ох Скитів, які становлять Автономний Чернечий Штат Св. Гори у Грецькій Республіці. Бували й тяжкі часи для ченців. Одного разу так забракло харчів, що всі сценці крім одного о. Афанасія покинули Монастир. Він також надумав піти, коли його зустріла Жінка покрита вельоном. «Ти хто і куди йдеш?» запитала вона його. А він відповів: «Я чернець звідси». Марія (вона – єдина жінчина, яка може бути на Св. Горі) докоряла йому за його сумнів і пообіцяла допомогти йому. Це не одинока зустріч о. Афанасія з Жінкою, яка є Ігуменею Св. Гори.

Нарешті настав і час, коли Ігумен Афанасій передбачив свій вже недалекий час відходу від цього світу. Він підготовляв Братію до цього і закликав їх не перейматися надто тим, що має настати: «Бо Премудрість діє відмінно від того, як судять люди». Одного дня він зайшов у свою келію, довго молився і тоді вийшов одягнений у свою церемоніальну Мантию і Куколь (накриття для голови) наче б то на Празник і піднісся разом з б-ма з Братії на вершину Храму, щоб перевірити будову. Раптом дах Храму завалився! П'ять Ченців відразу погибли, а о. Афанасій з архітектором Даниїлом упали до землі і їх покрили відламки даху. Монахи почули оклик Ігумена: «Слава Тобі, Боже! Господи Ісусе Христе, допоможи мені!» Коли віжкопали його він уже був мертвий.

З точки зору світської людини – а особливо фаталіста та ще забобонного (а це наче б то «природно» приходить людям після Гріхопадіння, особливо якщо в даній людини немає особистої віри) – це могло б сприйматися як дуже недобра ознака,

and another to the Theotokos.

The monastic community expanded greatly. Today the Great Lavra is one of twenty Monasteries and twelve Sketes which make up the Autonomous Monastic State of the Holy Mountain within the Greek Republic. There were hard times for the monks to endure. On one occasion there was such a dearth of food that all the monks except for Fr. Athanasius left. He too seriously considered leaving when he was met by a Woman wearing a veil. "Who are you and where are you going?" she asked him. "I am a monk from here," he responded. Mary (she is the only woman allowed on the Holy Mountain) chided him for his doubt and promised to help him. It was not the only time Fr. Athanasius saw the Woman who is the Abbess of the Mountain.

At last the time came when Abbot Athanasius foresaw that the time for departure from this world was at hand. He prepared the brethren for this and exhorted them not to be unduly troubled by what was to come: "For Wisdom disposes otherwise than as people judge." One day he entered his cell, prayed for a long time and came out wearing his ceremonial Mantiya (robe) and Kukolion (head-covering) as though for a festival and went up with six of the brethren to the top of the Church to inspect it. Suddenly the top of the Church collapsed! Five monks died immediately, while Fr. Athanasius and Daniel, the architect, fell to the ground and were covered by the rubble. The Monks heard the Abbot cry out: "Glory to Thee, O God! Lord, Jesus Christ, help me!" When they dug him out he was dead.

From a secular point of view – particularly if one is also fatalistic and not a little superstitious (which seems to come "naturally" for humans after the Fall, and particularly if one is not committed to a personal faith) – this could have been seen as a very bad omen, signifying that the

яка вказувала б, що цю справу треба залишити. Та зовсім не так поступили Афонські монахи. Не зважаючи на трагічний кінець життя Афанасія, Ченці впевнені в тому, що Св. Афанасій і Ігуменя, Богородиця Марія, завжди з ними, щоб їх благословляти, провадити, наказувати і супроводжати до кінця віку і до початку віку будучого. Афонська Громада знала тяжкі часи і часи великого благословення. Не зважаючи – або може радше як відгук – на зріст секуляризму-гуманізму, чернечі покликання на Св. Гору процвітають.

Церква продовжує святкувати пам'ять Св. Афанасія і його шести Братів-Ченців. І кожний з нас дає раду з викликом, якого ставить нам оте питання, яким розпочали наше роздумування над життям Св. Афанасія Афонського і знаходимо значіння, які корисні для нас, які проживаємо своє життя у світі, який – не Рай, не Царство Небесне, а радше Ікона (і подвір'я до) Царства Небесного для всіх, що визнають владу Бога-Царя.

enterprise ought to be abandoned. This was definitely not the case with the Athonite Monks. The tragic end of Athanasius' life notwithstanding, the Monks are convinced that St. Athanasius and the Abbess, Mary the Theotokos, are always with them to bless, guide, chide and accompany them until the end of the age and the life of the age to come. The Athonite community has known hard times and times of great blessing. Notwithstanding – or perhaps better, in response to - the rise of secular humanism, monastic vocations to the Holy Mountain are thriving.

The Church continues to celebrate the memory of St. Athanasius and his six brother monks. And each of us deals with the challenging question with which we began this meditation on the life of St. Athanasius the Athonite and, with God's help, derive meanings which are helpful for us as we live our lives in a world which is not Heaven, but rather an Icon of (and a gateway to) Heaven for all who submit to the Kingship of God.